Александар Станковић

796.323.052.244
Стручни чланак

Омладински кошаркашки клуб „Звезда“ Београд, Србија

АНАЛИЗА КОЛЕКТИВНЕ ОДБРАНЕ НА ЗАВРШНИЦИ КОШАРКАШКОГ КУПА РАДИВОЈА КОРАЋА 2012. ГОДИНЕ

Сажетак

Циљ овог истраживања је био да се утврди и анализира примена, начин организовања, и ефекти примене одређених типова одбране. Примењена је емпијско-неекспериментална метода и техника посматрања, које омогућавају истраживање техничко-тактичких активности у кошарци. Узорак истраживања су чинили 8 кошаркашких клубова, учесника завршнице Купа Радивоја Кораћа одржане Нишу 2012. године. Анализирано је седам утакмица: четири четвртфиналне утакмице, две полуфиналне, и финална утакмица. Подаци су прикупљени техником посматрања, а анализа колективне одбране је извршена на основу варијабли од којих зависи организовање и успешност колективне одбране. Истраживањем је обухваћено пет општих варијабли, седам које се односе на тип одбране и пет варијабли одбрамбених активности, а резултати истраживања су исказани квантитативно. Анализом података се показало да су екипе са већим проценатом генералне ефикасности одбране добијале утакмицу. Током праћења утакмица стекао се утисак да су играчи на спољним позицијама значајније доприносили ефикасности одбране, док су играчи на унутрашњим позицијама показали мању покретљивост у одбрани.

Кључне речи: ТАКТИКА / ЧОВЕК НА ЧОВЕКА / ПРЕСИНГ / ЗОНСКА ОДБРАНА / ЕФИКАСНОСТ

УВОД

Кошарка је данас веома популаран екипни спорт, пре свега због изражене динамике, променљивости и непредвидљивости догађања на терену током трајања игре. То је изразито сложена игра, са веома специфичним структурним и функционалним особинама (Trninić, 1996). У структури игре се препознају интермитентне и веште кретне активности чије успешно извођење захтева комбинацију индивидуалних вештина, тимске игре и мотивационих аспеката (Trninić, & Dizdār, 2000). Сложеност игре се пре свега односи на сарадњу пет играча, који током игре обављају различите, и за сваку позицију специфичне послове. Успешност већег броја послова које кошаркаши обављају у игри се пости-

же брзим акцијама на релативно малом простору (Трнинић и сар., 2010). Сарадња играча на терену и синхронизација њихових деловања се највећим делом обезбеђује правилним избором тактике игре. Тактика у кошарци се може дефинисати као примена свеукупних индивидуалних, групних и екипних дејстава у постизању максималног спортског резултата (Каралејић, и Јаковљевић, 2001). Тактика кошарке је веома богата, а посебно тимска тактика. Она се непрекидно развија, унапређује, и тај напредак је видљив у пракси, као на пример у женској кошарци, где се све више бира она тактика која доприноси динамичнијој и агресивнијој игри (Весковић, и Јаковљевић, 2000; Јаковљевић, и Попов, 2001). Тимска тактика се

састоји од тактичких система који су одређени у односу на ток кошаркашке игре. Ток игре се најчешће посматра кроз две фазе: напад и одбрана, односно четири фазе: напад, транзиција из напада у одбрану, одбрана и транзиција из одбране у напад (Trninić, 1996). У складу сатим се и тактика најчешће систематизује као тактика напада и одбране. Један од важних фактора, који утичу на постизање добрих резултата, је управо избор тактике игре. Основни фактор при избору тактике су способности и вештине сопствених играча (Каралејић, и Јаковљевић, 2001; Стефановић, Јаковљевић, и Јанковић, 2010). Дobar резултат се огледа посебно у избору тактике одбране, јер је добро организована и континуирана игра у одбрани основна инвестиција за постизање врхунских резултата (Knight, & Newell, 1986a, 1986a; Pešić, 1997; Wooden, 1998). Квалитет одбране једног тима веома често одређује и квалитет напада. Ослањање само на напад је превелик ризик. Често се каже да је одбрана огледало кохезивности једног тима, јер захтева бескомпромисну сарадњу свих пет играча и показује врло јасну вољу да играчи помажу једни другима. У кошарци постоје различите врсте одбрана, међутим све одбране се могу систематизовати у две велике групе: отворене и затворене одбране (Каралејић, и Јаковљевић, 2008). У групу отворених одбрана спадају одбране које се играју на целом терену, 2/3 терена, на пола терена и на 1/3 терена и то су: одбрана човек на човека, пресинг и зонски пресинг. Затворе-

не одбране се играју на 1/3 терена, у зони шута и ређе на једној половини терена и то су: зонска одбрана, комбинована одбрана и „меч ап“ одбрана.

У односу на несумњиву важност одбране у кошарци предмет овог рада је примена различитих типова колективне одбране код кошаркашких тимова учесника завршнице Купа Радивоја Кораћа¹⁾, одржане у Нишу 2012. године.

Циљ рада је да се утврди и анализира примена, начин организовања и успешност колективне одбране као и ефекти примене одређених типова одбране, односно њихова успешност.

МЕТОД

У овој студији је примењена емпиријско-неекспериментална метода и техника посматрања. Примена ове методе и технике омогућава истраживање техничко-тактичких активности у кошарци (Хајнал, 1990) .

Узорак истраживања

Куп Радивоја Кораћа је врхунско такмичење на којем се могу препознати иновације и тренд развоја кошарке кроз активности најбољих кошаркашких тимова. Из тог разлога утакмице са тог такмичења представљају репрезентативни модел за истраживања.

Табела 1. Све утакмице одигране на завршници Купа Радивоја Кораћа одржане Нишу 2012. године

Четвртфиналне утакмице	Полуфиналне утакмице	Финална утакмица
Партизан – Мега Визура Раднички – Војводина Србијагас Црвена Звезда – Раднички БКК Раднички ФМП – Хемофарм Штада	Црвена Звезда – Хемофарм Штада Партизан – Раднички	Партизан – Црвена Звезда

¹⁾ Радивој Кораћ је био један од најбољих играча Југославије и Европе 60-тих година прошлог века. ФИБА је 1971. године на предлог тадашњег генералног секретара Вилијама Џоунса, у Кораћеву част покренула такмичење „Куп Радивоја Кораћа”. Ово европско такмичење угашено је 2002. године, а Кошаркашки савез Србије и Црне Горе, на иницијативу КК Хемофарм из Вршца, преименује име националног купа у Куп Радивоја Кораћа.

Узорак истраживања су чинили 8 кошаркашких клубова, учесника завршнице Купа Радивоја Кораћа одржане Нишу 2012. године (Партизан, Црвена звезда Дива, Мега Визура, БКК Раднички, Раднички ФМП из Београда; Раднички из Крагујевца; Војводина Србијагас из Новог Сада; и Хемофарм Штада из Вршца).

У истраживању је анализирано укупно седам утакмица: четири четвртфиналне утакмице, две полуфиналне, и финална утакмица (Табела 1). Победник је био КК Партизан из Београда.

Поступак истраживања и узорак варијабли

Подаци су прикупљени техником посматрања. Посматрани су видео записи утакмица

са овог такмичења на рачунару и преко ДВД-а. Конструисан је посматрачки лист и одређене су варијабле као примарне за предмет анализе. Систематско посматрање је вршено сукцесивно у периоду од месец дана. Варијабле су постављене на основу теоријских и практичних принципа који припадају кошаркашкој игри, а посебно тактици одбране.

Узорак варијабли

Анализа колективне одбране је извршена на основу варијабли од којих зависи организовање и успешност колективне одбране. Варијабле одбране које су обухваћене овом анализом су приказане у табели 2.

Табела 2. Варијабле одбране које су обухваћене анализом

Опште варијабле	Варијабле које се односе на тип одбране	Варијабле одбрамбених активности
Укупан број одбрана (УО)	Човек на човека (ЧЧ)	Критични моменти (КМ)
Генерална ефикасност одбране (ЕФ)	Пресинг човек на човека. (ПЧЧ)	Освојене лопте након шута. (ОЛ/Ш)
Заступљеност одбрана (З)	Зонски пресинг. (ЗП)	Неосвојене лопте након шута (НЛ/Ш)
Успешност одб. од контра напада (УОКН)	Зонске одбране. (ЗО)	Освојене лопте (ОЛ)
Ефикасност одбрана (Е)	Комбиноване одбране. (КО)	Број фаулова (БФ)
	Меч ап одбрана. (МА)	
	Одбрана од контра напада (ОКН)	

Статистичка обрада података

Резултати истраживања исказани су квантитативним вредностима. Коришћена је дескриптивна статистика, дистрибуција фреквенције за сваку варијаблу исказану у форми номиналне статистичке скале. Приказане су апсолутне вредности, проценти и средње вредности.

РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА

Утакмице четвртфинала

КК Партизан – КК Мега Визура

На основу табеле 3 може се видети да је најзаступљенија одбрана оба тима била одбрана човек на човека. Тим Партизана је своју одбрану

конципирао на основу индивидуалног квалитета играјући одбрану човек на човека и пресинг човек на човека. Екипа Партизана је вршила јак притисак на целом терену на плејмекере екипе Мега Визуре и остарила велики број освојених лопти. Такође, екипу Партизана је красила и одлична одбрана од контра напада. Мега Визура је, покушавајући да анулира индивидуални квалитет играча Партизана, комбиновала игру човек на човека са зонском одбраном. Велика заступљеност зонске одбране ослабила је скок у одбрани екипе Мега Визуре, те је екипа Партизана имала прилику за други и трећи напад и на крају адаптацију игре у нападу на зону. Када се погледају варијабле одбрамбених активности на укупном нивоу, може се рећи да је одбрана екипе Партизана била агресивнија, конкретнија и скакачки доминантнија што је и допринело убедљивој победи.

Табела 3. Заступљеност одређених типова одбрана, њихова ефикасност, освојене лопте након шута, не освојене лопте након шута, освојене лопте и број фаулова.

Тип одбране	ПАРТИЗАН (98)						МЕГА ВИЗУРА (69)					
	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ
ЧЧ	51/48.1	31/60.8	14	3	9	11	34/37.4	16/47	7	6	8	4
ПЧЧ	22/20.75	16/72	3	1	9	2	4/4.4	0/0	0	0	0	1
ЗП	30/35.3	18/60	4	3	9	9	2/2.2	1/50	1	0	0	0
ЗО	6/5.7	3/50	1	0	2	0	23/25.2	12/52.2	5	5	5	5
ОКН	17/16	12/70.6	5	0	1	6	28/30.8	14/50	1	0	7	6
УО	106/100	61/58.5	23	4	21	19	91/100	53/58.2	14	11	13	16

КК Раднички – КК Војводина Србијагас

Табела 4 показује да је екипа Војводине имала већи проценат генералне ефикасности у одбрани, али је ипак изгубила утакмицу. Ова утакмица је само један од доказа да је модерна кошарка игра високог ритма како у нападу тако и у одбрани, и да се утакмице не могу добити акцентом само на напад или само на одбрану. Стратегија

екипе Радничког је била да анулира брзе и младе играче екипе Војводине, играњем одбране човек на човека и "меч ап-а" на својој половини терена. Са друге стране, екипа Војводине је настојала да искористи своју брзину и агилност, за освајање лопти, комбиновањем одбране човек на човека и пресинга. На генералном нивоу све праћене варијабле су приближно истих вредности.

Табела 4. Заступљеност одређених типова одбрана, њихова ефикасност, освојене лопте након шута, не освојене лопте након шута, освојене лопте и број фаулова.

Тип одбране	РАДНИЧКИ (77)						ВОЈВОДИНА СРБИЈАГАС (75)					
	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ
ЧЧ	42/49.4	24/57	11	1	10	9	51/56	28/55	12	2	10	10
ПЧЧ							23/25.3	14/60.7				
МА	30/35.3	18/60	4	3	9	9						
ОКН	13/15.3	6/46	2	1	1	6	17/18.7	12/70.6	1	1	3	6
УО	85/100	48/56.5	17	5	20	24	91/100	54/59.3	17	6	20	20

КК Црвена Звезда Дива – КК Раднички БКК

Из табеле 5 се виде велике варијације одбрамбених система који су се примењивали на утакмици. Екипа Црвене Звезде Дива (ЦЗД), као доминантно оружје у одбрани, користила је комбинацију игре човек на човека и пресинга, повремено користећи и друге одбрамбене системе. Агресиван пресинг екипе ЦЗД произвео је несигуран напад екипе Радничког БКК, а самим тим велики број освојених лопти и приближно двоstrуко више контранапада од противничког тима.

Са друге стране екипа Радничког комбиновала је игру човек на човека и зонску одбрану како би се индивидуални квалитет екипе ЦЗД свео на минимум. Последица лошег напада била је лоша одбрана од контранапада са ниских 46.4% успешности, а ова одбрана чинила је чак 30.1% укупне одбране екипе Радничког БКК. Генерално гледано, одбрана Црвене Звезде је била ефикаснија, имала већи број освојених лопти у одбрани и није дозвољавала лаке поене из контранапада. Екипа Радничког БКК у овом сегменту је посустала што је и био главни разлог пораза.

Табела 5. Заступљеност одређених типова одбрана, њихова ефикасност, освојене лопте након шута, не освојене лопте након шута, освојене лопте и број фаулова.

Тип одбране	ЦРВЕНА ЗВЕЗДА ДИВА (88)						РАДНИЧКИ БКК (74)					
	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ
ЧЧ	46/48	27/58.7	15	7	7	7	27/29	14/51.8	6	7	6	3
ПЧЧ	30/31.2	27/90	6	3	13	4	8/8.6	5/62.5	2	0	2	0
ЗП	1/1	1/100	0	1	0	0						
ЗО	1/1	0/0	0	1	0	0	5/5.7	15/60	6	3	6	5
МА	3/3.1	1/33.3	1	0	0	0	5/5.4	4/80	1	0	3	0
ОКН	15/15.6	9/60	1	1	5	4	28/30.1	13/46.4	4	1	2	12
УО	96/100	65/67.7	23	13	25	15	93/100	51/54.8	19	11	19	20

**КК Раднички ФМП –
КК Хемофарм Штада**

Када се погледа табела 6. види се да су оба тима користила исте системе одбране на утакмици. Обе екипе користиле су комбинацију игре човек на човека и пресинга. Екипа Хемофарма била је ефикаснија у сваком одбрамбеном систему од екипе Радничког ФМП-а. Утакмица оваквог ритма више је одговарала екипи Хемофарм Штада која је и остварила више него убедљиву победу.

На укупном нивоу играчи Хемофарма су имали већи број фаулова, тј. били агресивнији. Чињеним фауловима нису дозвољавали лаке поене из контрапада и тако су спречили 8 од 12 контрапада. Екипа Радничког лоше је бранила контрапада. Ниво агресивности за време играња пресинга овог тима био је врло низак, па је самим тим изостала и ефикасност овог одбрамбеног система. Генерално гледано екипа Хемофарма Штада је била агресивнија и ефикаснија у одбрани и забележила је убедљиву победу.

Табела 6. Заступљеност одређених типова одбрана, њихова ефикасност, освојене лопте након шута, не освојене лопте након шута, освојене лопте и број фаулова.

Тип одбране	РАДНИЧКИ ФМП (58)						ХЕМОФАРМ ШТАДА (84)					
	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ
ЧЧ	40/49.4	22/55	8	6	12	9	40/48.2	23/57.5	11	2	9	10
ПЧЧ	22/27.2	11/50	4	1	5	6	31/37.3	24/77.4	11	3	11	7
ОКН	19/23.4	9/47.4	2	0	1	4	12/14.5	8/66.6	0	2	0	9
УО	81/100	42/52	14	7	17	19	83/100	55/66.3	22	7	20	26

Утакмице полуфинала

**КК Црвена Звезда Дива
– КК Хемофарм Штада**

Ова утакмица представља један од примера да велика предност једног тима на полувремену може бити мач са две оштрице. Екипа ЦЗД кренула је агресивно од старта. Комбинација пресинга и игре човек на човека, којом је форсирана игра у високом ритму, натерала је екипу Хемофарма на

велики број прекршаја²⁾ и унела несигурност у нападу. На тај начин екипа Звезде остварила је велики број освојених лопти, а самим тим и велики број контрапада који су реализовани. Тако је екипа ЦЗД је рано стекла високу предност. Екипа Хемофарма је у наставку утакмице заиграла агресивније, док су се играчи ЦЗД очигледно опустили. У четвртој четвртини играчи Хемофар-

2) Дефиниција прекршаја: Прекршај је повреда правила игре (Неправилно вођење лопте, кораци, лопта ван игралишта, правило 8 секунди, правило 5 секунди, правило 24 секунди...). – Службена правила игре, УСКС 2010.

ма су агресивном одбраном направили серију добрих напада и смањили предност са 18 на 5 поена разлике. Фанатична игра у одбрани у задњој четвртини није била довољна да се постигне победа, једним делом због велике разлике коју су покушавали да анулирају током читаве утакмице, а једним делом, вероватно, и због умора који их је сустигао. Трагови пораза екипе Хемофарма нала-

зе се у високој заступљености одбране од контра-напада, 25.8% укупне одбране или 22 контра-напада противника, од којих је одбрањено само 11 или 50%. Са друге стране одбрана од контра-напада екипе Звезде чинила је 14.3% укупне одбране или 12 контранапада противника од којих је одбрањено 10 или 83.3% (табела 7).

Табела 7. Заступљеност одређених типова одбрана, њихова ефикасност, освојене лопте након шута, не освојене лопте након шута, освојене лопте и број фаулова

Тип одбране	ЦРВЕНА ЗВЕЗДА ДИВА (71)						ХЕМОФАРМ ШТАДА (65)					
	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ
ЧЧ	39/44.4	21/53.8	12	0	9	9	45/53	27/60	17	3	8	11
ПЧЧ	27/32.1	17/63	8	1	7	9	18/21.2	13/72.2	6	2	2	4
ЗП	3/3.6	3/100	2	0	1	0						
ЗО	3/3.6	1/33.3	0	1	1	2						
ОКН	12/14.3	10/83	4	0	1	3	22/25.8	11/50	2	0	2	8
УО	84/100	52/62	26	2	19	23	85/100	51/60	25	5	12	23

КК Партизан – КК Раднички

Са аспекта одбране, на овој утакмици, екипа Партизана је по свим праћеним варијаблама надмашила екипу Радничког. Примећен је нетипичан број одбрамбених система код обе екипе. Разлика у концепту је била у томе што је екипа Партизана искористала ову утакмицу као тренинг одбране, испробавајући функционалност одређених одбрамбених система, док је екипа Радничког покушавала да пронађе најефикаснији начин да умањи индивидуалну, атлетску доминацију кошаркаша Партизана. Однос освојених и неосвојених лоп-

ти након шута, на укупном нивоу, је знатно бољи код екипе Партизана (16:6) наспрам 15:13 екипе Радничког (табела 8). То је скоро двоструко већи број „других“ напада. Однос освојених лопти је био 25:14 у корист екипе Партизана и то довољно говори о доминацији и сиграности одбране. Меч ап одбрана екипе Радничког, која је на претходним утакмицама екипи Партизана задавала доста проблема, на овој утакмици била је неефикасна са остварених само 18.1% успешности. Генерална ефикасност одбране екипе Радничког (49.3%), била је и сувише ниска да би се остварила победа над екипом Партизана (табела 8).

Табела 8. Заступљеност одређених типова одбрана, њихова ефикасност, освојене лопте након шута, не освојене лопте након шута, освојене лопте и број фаулова.

Тип одбране	ПАРТИЗАН (96)						РАДНИЧКИ (75)					
	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ
ЧЧ	27/33.7	17/63	6	2	9	8	46/55.5	26/56.5	12	5	12	4
ПЧЧ	15/18.8	10/66.6	3	0	5	2	4/4.8	2/50	1	1	0	2
ЗП							2/2.4	0/0	0	1	0	1
ЗО	18/22.5	10/55.5	7	0	4	2	10/12	6/60	1	1	1	3
МА	10/12.5	5/50	0	2	5	1	11/13.3	2/18.1	0	4	1	2
ОКН	10/12.5	4/40	0	2	2	3	10/12	5/50	1	1	0	0
УО	80/100	46/57.5	16	6	25	16	83/100	41/49.3	15	13	14	22

Финална утакмица**КК Партизан – КК Црвена Звезда Дива**

У табели 9. приказани су праћени параметри одбране екипе Партизана и ЦЗД пре финалне утакмице. Ако се посматрају просечне вредности увиђа се да је генерална ефикасност одбране екипе Црвене Звезде за 6.8% већа у односу на

екипу Партизана. Са друге стране, екипа Партизана има бољи однос освојених и неосвојених лопти. На основу ових параметара могло се претпоставити да ће одбрана екипе ЦЗД бити конципирана на брзини и агилности играча, док ће екипа Партизана конципирати одбрану на својој половини врло агресивно не дозвољавајући шансу за скок у нападу.

Табела 9. Просечне вредности: генералне ефикасности одбрана, освојених и неосвојених лопти након шута, освојених лопти и број фаулова.

ПАРТИЗАН						ЦРВЕНА ЗВЕЗДА ДИВА					
ВС	ЕФ	ОЛ/Ш	НО/Ш	ОЛ	Ф	Ф	ОЛ	НО/Ш	ОЛ/Ш	ЕФ	ВС
Раднички	57.5%	16	6	25	16	15	25	13	23	67.7%	Раднички Бкк
Мега Визура	58.5%	23	4	21	19	23	19	2	26	62%	Хемофарм
Просечно	58%	19.5	5	23	17.5	19	22	7.5	24.5	64.8%	Просечно

Одбрана оба тима била је на високом нивоу током целе утакмице, што је разлог малог броја кошева. Оба тима одабрала су игру човек на човека као доминантан одбрамбени систем. Играчи Партизана су се брзо враћали на своју половину и играли "основну" одбрану, не дозвољавајући хитрим кошаркашима екипе ЦЗД да изведу контранападе и брзе нападе. Са друге стране екипа ЦЗД је покушавала повременим пресингом и зонским пресингом да поремети организацију напада противничке екипе. Пресинг који је красио екипу ЦЗД био је испод очекиваног нивоа, док је зонски пресинг остварио високу ефикасност, али је био премало заступљен. На својој половини екипа ЦЗД је поред игре човек на човека, са нижом пекторком, играла зонску одбрану како би умањила доминацију центара Партизана. Зонска одбрана била је ефикасна 2, а одиграна 5 пута, па се брзо одустало од овог одбрамбеног система (табела 10).

Поређењем одбрамбених параметара из табеле 9 и 10 може се закључити да је екипа ЦЗД постигла генералну ефикасност одбране која је у складу са њеним просеком. Са друге стране, екипа Партизана је надмашила своју просечну генерал-

ну ефикасност одбране за 13%. Екипа Партизана је висок проценат генералне ефикасности остварила захваљујући одличном одбраном од контранапада, јер је спречила 16 од 19 контранапада (84.2%), а том приликом остварила 7 освојених лопти. Са друге стране одбрана од контранапада екипе Црвене Звезде износила је 64.7% или 11 успешних одбрана у односу на 17 покушаја. Ако се посматрају варијабле одбрамбених активности на укупном нивоу види се да је екипа Партизана била агресивнија, остваривши већи број фаулова али и већи број освојених лопти, док су обе екипе постигле приближно исти однос освојених и неосвојених лопти након шута (табела 10.).

Критичан моменат (КМ) на утакмици представљала је четврта четвртина, где је одбрана екипе Партизана примила кош само три пута. Агресивном одбраном човек на човека унели су несигурност у напад екипе Црвене Звезде који су се завршавали истеком времена за напад или шутевима са велике дистанце. На овај начин екипа Партизана направила је кош разлику од 17:9 у последњој четвртини и заслужено освојила Куп Радивоја Кораћа.

Табела 10. Заступљеност одређених типова одбрана, њихова ефикасност, освојене лопте након шута, не освојене лопте након шута, освојене лопте и број фаулова

Тип одбране	ПАРТИЗАН (64)						ЦРВЕНА ЗВЕЗДА ДИВА (51)					
	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ	З(бр/%)	Е(бр/%)	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ
ЧЧ	64/74.4	43/67.2	22	4	17	15	44/52.4	31/70.5	16	2	12	9
ПЧЧ	1/1.2	1/100	0	0	1	0	13/15.5	7/54	3	0	1	1
ЗП							5/6	4/80	1	0	3	0
ЗО	1/1.2	0/0					5/6	2/40	1	1	2	2
МА	1/1.2	1/100	0	0	1	0						
ОКН	19/22	16/84.2	1	0	7	3	17/20.1	11/64.7	1	0	3	3
УО	86/100	61/71	23	4	26	18	84/100	55/65.5	22	3	21	15

Сумирањем података са свих утакмица начињена је табела 11. Из ње се види да је најзаступљенија одбрана на Купу била одбрана **ЧО-**

век на човека, и она је, као основна одбрана у кошарци, очекиван први избор српских тренера.

Табела 11. Заступљеност одређених типова одбрана, њихова ефикасност, освојене лопте након шута, не освојене лопте након шута, освојене лопте и број фаулова, на свим одиграним утакмицама на Купу Радивоја Кораћа

КУП РАДИВОЈА КОРАЋА						
Тип одбране	З	Е	ОЛ/Ш	НЛ/Ш	ОЛ	БФ
ЧЧ	596 или 48.93%	350 или 58.70%	169	50	138	119
ПЧЧ	218 или 17.89%	147 или 67.30%	51	15	63	42
ЗП	13 или 1.06%	9 или 69.20%	4	2	4	1
ЗО	92 или 7.55%	49 или 53.26	21	12	21	19
КО						
МА	60 или 4.92%	31 или 51.66%	6	9	19	12
ОКН	239 или 19.62%	140 или 58.79%	25	9	35	73
УО	1218 или 100%	59.60%	276	97	280	266

Као средство промене ритма на утакмици највише се користио пресинг, затим зонска одбрана и у најмањој мери зонски пресинг, иако је овим системом остварена највећа ефикасност на турниру. Последица ниске заступљености ове одбране је релативно брза адаптација напада на овај вид одбране. Тако се овај систем одбране користио као изненађење за нападачку екипу и управо је то разлог високог процента успешности. Зонска одбрана је трећа по заступљености и користила се углавном када је постава одбрамбене екипе индивидуално инфериорнија у односу

на нападачку екипу. Комбинована одбрана није примењивана. Меч ап одбрана показала је ниску ефикасност што је и разлог ниске заступљености. Одбрана од контранапада показује да се на турниру нису дозвољавали лаки поени, а о томе сведочи однос заступљености и број начињених фаулова. Генерално је показано да стручњаци који раде у српској кошарци воде рачуна о колективној одбрани и која је била темељно припремљена за завршницу Купа Радивоја Кораћа о чему сведочи велика ефикасност одбране.

ЗАКЉУЧАК

У овом раду анализирана је колективна одбрана на кошаркашком Купу Радивоја Кораћа, одржаног у Нишу 2012. године. Праћене су све утакмице на Купу, а циљ је био да се детектују одбране које су се играле, њихова учесталост, ефикасност, односно да се види шта је постигнуто појединим типом одбране.

Најзаступљенија одбрана на овом такмичењу је била одбрана човек на човека. Релативно велику примену је имала и пресинг одбрана, а у мањој мери су примењиване зонска одбрана и зонски пресинг. Меч ап одбрана је примењивана у веома малој мери, док комбинована одбрана није уопште примењивана. То показује да су се тренери определили за основне, отворене, агресивне одбране, посебно у ситуацијама када су индивидуални квалитети играча били слични. Мала заступљеност меч ап одбране и изостављање комбинованих одбрана је вероватно последица недостатка времена потребног да би се такве одбране усавршиле, а и сталних, из сезоне у сезону, великих промена у саставу екипа. Ретке су екипе које могу у наредној(им) сезони(ама) да задрже већи број играча, посебно најбољих.

Анализом података може се утврдити да је екипа која је имала бољи проценат генералне успешности добијала утакмицу. Међутим, десило се и да је одбрана једног тима имала већи проценат генералне успешности од одбране другог тима, а да изгуби утакмицу, што је био случај на утакмици КК Војводина Србијагас – КК Раднички, где је екипи Војводине недостајала реализација у нападу.

Екипа Партизана показала је најразноврснију одбрану. Тип одбране прилагођавали су карактеристикама противничке екипе, водећи при том рачуна о способностима и вештинама сопствених играча. То указује на високо развијене техничко-тактичке вештине и енергетско – моторичке карактеристике играча, као и на исправне одлуке тренера при избору тактике одбране.

Током праћења утакмица стекао се утисак да су играчи на спољним позицијама значајније доприносили ефикасности одбране, док су играчи на унутрашњим позицијама показали мању покретљивост у одбрани. То указује на потребу да се више тренира агилност играча који играју на унутрашњим позицијама како би се подигао ниво агресивности у одбрани, а и игра у нападу би била атрактивнија.

ЛИТЕРАТУРА

1. Весковић, М., и Јаковљевић, С. (2000). 27. првенство Европе за кошаркашице, Пољска 1999. *Физичка култура*, 54(1-4), 80–87.
2. Wooden, J.R. (1998). *Practical modern basketball (3rd edition)*. San Francisco: Benjamin Cummings.
3. Јаковљевић, С., и Попов, М. (2001). 28. првенство Европе за кошаркашице, Француска 2001. *Физичка култура*, 55(1-4), 138–145.
4. Каралејић, М. и Јаковљевић, С. (2008). *Теорија и методика кошарке*. Београд: ФСФВ.
5. Каралејић, М. и Јаковљевић, С. (2001): *Основе кошарке*. Београд: ФСФВ и ВТШ.
6. Knight, B. & Newell, P. (1986a): *Basketball Vol 1*. Seamor: Graessle Mercer Co.
7. Knight, B. & Newell, P. (1986b): *Basketball Vol 2*. Seamor: Graessle Mercer Co.
8. Official Basketball Rules 2012 (07.05.2012). Inside FIBA. Retrieved 5.02.2013. from <http://www.fiba.com>.
9. Пешић, С. (1997). *Одбрана „човек на човека“* (Необјављени дипломски рад). Београд: ФСФВ.
10. Стефановић, Ђ., Јаковљевић, С., и Јанковић, Н. (2010). *Технологија припреме спортиста*. Београд: ФСФВ.
11. Trninić, S. (1996). *Analiza i učenje košarkaške igre*. Pula: VIKTA.
12. Trninić, S., & Dizdār, D. (2000). System of the performance evaluation criteria weighted per positions in the basketball game. *Collegium Antropologicum*, 24(1), 217–234.

13. Трнинић, С., Каралејић, М., Јаковљевић, С, и Јеласка, И. (2010). Структурна анализа знања на темељу специфичних атрибута кошаркашке игре. *Физичка култура*, 64(2), 22–41.
14. Хајнал, Л. (1990). *Кошарка, савремени модел игре*. Нови Сад: ОКО.

Примљен: 05.10.2012.
Прихваћен: 20.02.2013.

Aleksandar Stankovic

796.323.052.244
Professional Paper

Basketball Club „Zvezda“ Belgrade, Serbia

ANALYSIS OF COLLECTIVE DEFENSE IN FINALS OF 2012. RADIVOJ KORAC CUP

Abstract

The aim of this research was to determine and analyze use, the way of organization and successfulness of collective defence, as well as effects of use of specific defence types. In this case of study, empirically non experimental method and monitoring technique which enables research of technically tactical activities in basketball were used. The sample of research included eight basketball teams, competitors in finals of Radivoj Korac Cup, held in Nis in 2012. In the research seven games were analyzed – four quarterfinal games, two semi-final games and one finals game. The data was collected by the monitoring technique, and analysis of collective defence is done based on variables on which, organization and successfulness of collective defence depends on. Five general variables, seven that refers to the type of defence and five variables of defence activities were included in this analysis and the results of the survey were expressed with quantitative values. With data analysis, it was realized that the team that had higher percentage of general defence efficiency was winning the game. While watching the games an impression that, the players on outer positions were significantly contributing to the efficiency of defence was made, while inner positions players showed much less mobility in defence.

Key words: TACTICS / MAN TO MAN / PRESS / ZONE DEFENSE / EFFICIENCY

INTRODUCTION

Nowadays, basketball is very popular team sport and that is because of its expressed dynamics, changeability and unpredictability of events on basketball court during the game. It is an extremely complex game with very specific structural and functional performances (Trininic, 1996). In a game structure intermittent and skilful moving activities are recognized, which successful performing demands, combination of individual skills, team play and motivational aspects (Trninic, & Dizdar 2000). The complexity of game is primarily related on co-operation between five players, who are during the game doing, different and for every position specific operations. Successfulness in most of the operations, which basketball players are doing in the game, is achieved with quick actions on a relatively small

space (Trninić, Karalejić, Jakovljević, & Jelaska, 2010). Cooperation between players on the field and synchronization of their acts is in most cases provided by proper selection of the game tactics. Tactics in basketball can be defined as use of overall individual, group and team sport actions in reaching the maximum sport result (Karalejić, & Jakovljević, 2001). Basketball tactics is very reach, especially the team one. Tactics is constantly developing, improving and that improvement is visible in practice as for example in woman's basketball where more often the tactics that contributes to more dynamic and more aggressive playing is being chosen (Vesković, & Jakovljević, 2000; Jakovljević, & Popov, 2001). Team tactics is consisted of tactical systems, which

are determined in a relation to the flow of the basketball game. Game flow is usually being considered through two phases - attack and defence or actually through four phases – attack, transition from attack to defense, defense and transition from defense to attack (Trninić, 1996). In accordance to that, tactics is usually being systematized as tactics of offense and defense. One of the important factors that influences on achieving good results is choosing the right tactics. Basic factors when choosing tactics are abilities and skills of your own players. (Karalejić, & Jakovljević, 2001; Stefanović, Jakovljević, & Janković, 2010). Good result is reflected in the choice of defense tactics, because good organized and continuous game in defense is basic investment for achieving the top results (Knight, & Newell, 1986a, 1986a; Pešić, 1997; Wooden, 1998). The quality of offence is very often determined by the quality of defense of one team. Relying on attack only, takes too much risk. It is often said that defense is a mirror of one team cohesiveness, because it requires uncompromising cooperation between all of the five players and it shows very clear will among players to help each other. Different types of defense exist in basketball, but all of them can be systematized in two big groups: opened and closed defenses (Karalejić, & Jakovljević, 2008). In an opened defense group, there are defenses that are played on the whole field, on 2/3 of the field, on the half of the field, and on 1/3 of the field and those are men to men defense, press and zone press. Closed defenses are played on 1/3 of the field, in the shoot zone

and rarely on the half of the field and those are zone defense, combined defense and match up defense.

Concerning undoubted importance of defense in basketball the subject of this paper is the application of different types of collective defense within basketball teams that participated in Finals of Radivoj Korac¹⁾ Cup held in Nis in 2012.

The aim of this paper is to determine and analyze use, way of organizing and successfulness of collective defense and effects of use of some particular types of defense regarding their successfulness.

METHOD

In this case of study, empirically non-experimental method and technique has been used. Use of this method and technique allows the research of technically tactical activities in basketball (Hajnal, 1990).

The sample of survey

Radivoj Korac Cup is top competition where innovations and development trend of basketball through activities of best basketball teams can be easily recognized. That is the reason why, the game plays from that competition are a model for representative survey.

Table 1 All the games played in the finals of Radivoj Korac Cup held in Nis in 2012.

Quarterfinal games	Semifinal games	Final game
Partisan – Mega Vizura Radnicki – Vojvodina Srbijagas Red Star Diva – Radnicki BKK Radnicki FMP – Hemofarm Stada	Red Star Diva – Hemofarm Stada Partisan – Radnicki	Partisan – Red Star Diva

¹⁾ Radivoj Korac, was one of the best Yugoslav and European players during the 1960's. In 1971 on the proposal of FIBA's General Secretary, William Jones, FIBA has in honour of Radivoj Korac, launched The Radivoj Korac Cup. This European competition has been extinguished in 2002 and Basketball Federation of Serbia and Montenegro has on initiative of basketball club Hemofarm from Vrsac, renamed National Cup into Radivoj Korac Cup.

The sample of survey is made out from eight basketball clubs, participants in Radivoj Korac Cup Finals, held in Nis in 2012 (Partisan, Red Star Diva, Mega Vizura, BKK Radnicki, Radnicki FMP from Belgrade, Radnicki from Kragujevac, Vojvodina Srbijagas from Novi Sad and Hemofarm Stada from Vrsac).

In this survey, seven games have been analyzed - four quarterfinals, two semi-finals and one finals game (Table 1). The winner was Partisan Basketball Club from Belgrade.

The survey process and variables example

The data is collected by the observation technique. Videos and DVDs of games have been ob-

served. Observation ballot has been constructed and as a primary subject of analysis, variables were determined. In one-month period, systematically observation was done successively. Variables are set based on theoretical and practical principles that belong to basketball, especially to the tactics of defense.

Variables example

Analysis of collective defense was based on variables on which organization and success of collective defense depends on. Variables of defense that are covered in this analysis are shown in the Table 2.

Table 2. Variables of defense covered in analysis

General variables	Variables that are related to the type of defense	Variables of defense activities
Total defense (UO)	Man-to-man (ČČ)	Critical moments (KM)
General efficiency of defense (EF)	Man-to-man pressing (PČČ)	Steals after shot (OL/Š)
Defense representation (Z)	Zone press (ZP)	Not gained balls from an opponent after shot (NL/Š)
Defense successfulness against fast break (UOKN)	Zone defenses (ZO)	Steals (OL)
Defense efficiency (E)	Combined defenses (KO)	Number of fouls (BF)
	Match-up defense (MA)	
	Defense against fast break (OKN)	

Statistical data analysis

The results of survey are expressed by quantitative values. Descriptive statistic in other words, frequency distribution for every variable shown in the form of nominal statistical scale has been used. Absolute values, percentages and mean values are shown.

RESULTS AND DISCUSSION

Quarterfinal games

Partisan vs Mega Vizura

According to Table 3, it can be seen that the most represented defense in both teams, was man-

to-man defense. Partisan defense was composed on basis of individual quality, while playing man-to-man defense and man-to-man pressing. Partisan was putting fort strong pressure overall basketball filed, on Mega Vizura playmakers and as well took a big number of steals. They also had a great defense from fast break. Mega Vizura was in its attempt to annul individual quality of Partisan players, combining man-to-man game with zone defense. Large representation of zone defense has weakened jump to defense of Mega Vizura and therefore Partisan had a chance for second and third attack and in the end adaptation of the game to attack on zone. When all variables of defense are looked together on overall level, it can be said that Partisans defense was more aggressive, more concrete and more dominant in jumps, what contribute to great victory.

Table 3. Representation of certain types of defense, their efficiency, steals after shot, not gained balls from an opponent after shot, steals and number of fouls.

Defense type	PARTISAN (98)						MEGA VIZURA (69)					
	Z(No/%)	E(No/%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF	Z(No/%)	E(No/%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF
ČČ	51/48.1	31/60.8	14	3	9	11	34/37.4	16/47	7	6	8	4
PČČ	22/20.75	16/72	3	1	9	2	4/4.4	0/0	0	0	0	1
ZP	30/35.3	18/60	4	3	9	9	2/2.2	1/50	1	0	0	0
ZO	6/5.7	3/50	1	0	2	0	23/25.2	12/52.2	5	5	5	5
OKN	17/16	12/70.6	5	0	1	6	28/30.8	14/50	1	0	7	6
UO	106/100	61/58.5	23	4	21	19	91/100	53/58.2	14	11	13	16

Radnicki vs. Vojvodina Srbijagas

Table 4 is showing that Vojvodina had higher percentage of general efficiency in defense, but it had lost the game. This game is just one of the proofs that modern basketball is a game play of high rate in offense as well as in defense, and that games can't be won only with accent on offense or only on defense.

Radnicki strategy was to annul quick and young Vojvodina players by playing man-to-man defense and match-up defense on their part of the court. On the other hand, Vojvodina was trying to use its own speed and agility for taking balls combining man-to-man defense and pressing. On general level, all monitored variables are almost of equal value.

Table 4. Representation of certain types of defense, their efficiency, steals after shot, not gained balls from an opponent after shot, steals and number of fouls.

Defense type	Radnicki (77)						Vojvodina Srbijagas (75)					
	Z(No/%)	E(No/%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF	Z(No/%)	E(No/%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF
ČČ	42/49.4	24/57	11	1	10	9	51/56	28/55	12	2	10	10
PČČ							23/25.3	14/60.7				
MA	30/35.3	18/60	4	3	9	9						
OKN	13/15.3	6/46	2	1	1	6	17/18.7	12/70.6	1	1	3	6
UO	85/100	48/56.5	17	5	20	24	91/100	54/59.3	17	6	20	20

Red Star Diva vs. Radnicki BKK

In table 5, big variations of defense systems used in the game are shown. Red Star Diva (RSD) has as dominant weapon in game, been using combination of man-to-man game and pressing, using from time-to-time different defense systems as well. Aggressive pressing of RSD has resulted in insecure offense of Radnicki BKK, and at the same time huge number of steals and almost twice as much fast break than the opponent. On the other hand, Radnicki BKK was

combining man-to-man game and zone defense in order to minimize individual quality of RSD. The consequence of bad offense was bad defense against fast break with low 46.4% efficiency, where this defense was 30.1% of overall Radnicki BKK defense. Generally, RSD defense was more efficient it had higher number of steals in defense and it didn't allow easy point from fast break. This is when Radnicki BKK gave up and that was the main reason for losing the game.

Table 5. Representation of certain types of defense, their efficiency, steals after shot, not gained balls from an opponent after shot, steals and number of fouls.

Defense type	RED STAR DIVA (88)						RADNICKI BKK (74)					
	Z(No/%)	E(No/%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF	Z(No/%)	E(No/%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF
ČČ	46/48	27/58.7	15	7	7	7	27/29	14/51.8	6	7	6	3
PČČ	30/31.2	27/90	6	3	13	4	8/8.6	5/62.5	2	0	2	0
ZP	1/1	1/100	0	1	0	0						
ZO	1/1	0/0	0	1	0	0	5/5.7	15/60	6	3	6	5
MA	3/3.1	1/33.3	1	0	0	0	5/5.4	4/80	1	0	3	0
OKN	15/15.6	9/60	1	1	5	4	28/30.1	13/46.4	4	1	2	12
UO	96/100	65/67.7	23	13	25	15	93/100	51/54.8	19	11	19	20

Radnicki FMP vs. Hemofarm Stada

When looked at table 6, it can be seen that both teams have been using the same defense systems at the game. Both teams were using combination of man-to-man game and pressing. Hemofarm Stada (HST) was more efficient than Radnicki FMP in every part of defense. This type of game suits HST more than Radnicki FMP, which in the end has achieved great result. On overall level, HST players were more aggressive and they had more fouls. With made

fouls, they weren't letting Radnicki FMP gain easy points from fast break, and that is how they stopped 8 out from 12 fast breaks. Radnicki was defending fast breaks bad. The level of aggression of this team during the game was very low and therefore, they had a lack of defense efficiency of this defense system. Generally, HST was more aggressive and more efficient in defense and that is why they won the game.

Table 6. Representation of certain types of defense, their efficiency, steals after shot, not gained balls from an opponent after shot, steals and number of fouls.

Defense type	RADNICKI FMP (58)						HEMOFARM STADA (84)					
	Z(No/%)	E(No/%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF	Z(No/%)	E(No/%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF
ČČ	40/49.4	22/55	8	6	12	9	40/48.2	23/57.5	11	2	9	10
PČČ	22/27.2	11/50	4	1	5	6	31/37.3	24/77.4	11	3	11	7
OKN	19/23.4	9/47.4	2	0	1	4	12/14.5	8/66.6	0	2	0	9
UO	81/100	42/52	14	7	17	19	83/100	55/66.3	22	7	20	26

Semi-final games**Red Star Diva vs. Hemofarm Stada**

This game represents one more of the examples that big advantage of one team in half time can be double-edged sword. Red Star Diva (RSD) started very aggressively from the very beginning of the game. Combination of pressing and man-to-man game, with what game in a high tempo was forced, made Hemofarm Stada (HST) to make many viola-

tions²⁾ and brought unsecure offense. In that way, Red Star won many steals and in accordance to that, many fast break as well. That is why RSD got big advantage very early in the game. Later in the game HST played more aggressive than before, while RSD players got a little bit relaxed. In the fourth quarter, with aggressive defense HST players have made a chain of good attacks and reduced an advantage from 18 to five-point lead. Fanatic play in the last quarter of the game wasn't enough for victory, on one side because

²⁾ Violations of the game rules are: travelling, goaltending, 8 seconds rule, 5 seconds rule, 24 seconds rule, etc.

of big advantage they were trying to annul during the game and on the other hand, probably because of the fatigue they started feeling. Traces of HST defeat are visible in defense against fast break- 25.8% of overall defense or in 22 fast breaks of the opponent from

which only 11 or 50% was successfully defended. On the other hand, RSD defense from fast break was 14.3% of overall defense or 12 opponent fast breaks from which 10 or 83.3% was successfully defended. (Table 7)

Table 7. Representation of certain types of defense, their efficiency, steals after shot, not gained balls from an opponent after shot, steals and number of fouls.

Defense type	RED STAR DIVA (71)						HEMOFARM STADA (65)					
	Z(No/%)	E(No/%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF	Z(No/%)	E(No/%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF
ČČ	39/44.4	21/53.8	12	0	9	9	45/53	27/60	17	3	8	11
PČČ	27/32.1	17/63	8	1	7	9	18/21.2	13/72.2	6	2	2	4
ZP	3/3.6	3/100	2	0	1	0						
ZO	3/3.6	1/33.3	0	1	1	2						
OKN	12/14.3	10/83	4	0	1	3	22/25.8	11/50	2	0	2	8
UO	84/100	52/62	26	2	19	23	85/100	51/60	25	5	12	23

Partisan vs. Radnicki

In terms of defense, Partisan has, in all monitored variables surpassed Radnicki. Atypical number of defense systems in both teams has been notices. The difference in concept was that Partisan used this game as a defense workout, testing functionality of certain defense systems, while Radnicki was trying to find the best way to reduce individual and athletic domination of Partisan players. Ratio between steals after shot and not gained balls after shot on overall

level was much better in Partisan team (16:6) versus (15:3) of Radnicki. That is almost twice as many “other” attacks. Steals ratio was 25:14 in favor of Partisan and that says enough about domination and defense teamwork. Radnicki match up defense that in previous games made a lot of problems to Partisan, in this game was inefficient with only 18.1% of successfulness. General Radnicki defense efficiency was too low (49.3 %) for gaining the victory over Partisan. (Table 8)

Table 8. Representation of certain types of defense, their efficiency, steals after shot, not gained balls from an opponent after shot, steals and number of fouls.

Defense type	PARTISAN (96)						RADNICKI (75)					
	Z(No/%)	E(No/%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF	Z(No/%)	E(No/%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF
ČČ	27/33.7	17/63	6	2	9	8	46/55.5	26/56.5	12	5	12	4
PČČ	15/18.8	10/66.6	3	0	5	2	4/4.8	2/50	1	1	0	2
ZP							2/2.4	0/0	0	1	0	1
ZO	18/22.5	10/55.5	7	0	4	2	10/12	6/60	1	1	1	3
MA	10/12.5	5/50	0	2	5	1	11/13.3	2/18.1	0	4	1	2
OKN	10/12.5	4/40	0	2	2	3	10/12	5/50	1	1	0	0
UO	80/100	46/57.5	16	6	25	16	83/100	41/49.3	15	13	14	22

Final game***Partisan vs. Red Star Diva***

In Table 9 Partisan and Red Star Diva (RSD), defense parameters before final game have been followed. If average values are observed it can be concluded that RSD's defense's general efficiency was

for 6.3% higher than Partisan's. On the other hand, Partisan scored better in steals and not gained balls. Based on these parameters, it could be predicted that RSD defense will be based on speed and players agility, while Partisan will defense on their half, aggressively not allowing rebound.

Table 9. Representation of certain types of defense, their efficiency, steals after shot, not gained balls from an opponent after shot, steals and number of fouls.

PARTISAN						RED STAR DIVA					
VS	EF(%)	OL/Š	NO/Š	OL	F	F	OL	NO/Š	OL/Š	EF(%)	VS
Radnicki	57.5%	16	6	25	16	15	25	13	23	67.7%	Раднички БКК
Mega Vizura	58.5%	23	4	21	19	23	19	2	26	62%	Хемофарм
Average	58%	19.5	5	23	17.5	19	22	7.5	24.5	64.8%	Просечно

Both teams defense was on the high level during the whole game, what is the reason for not making so many points. Both teams played man-to-man defense as a dominant defense system. Partisan players were returning quickly on their half of the court and played "basic" defense, not allowing to swift RSD's players to do fast breaks and quick attacks. On the other hand, with periodical pressing and zone press RSD was trying to disrupt organization of opponent's team offense. Well known RSD's pressing in this game was below the expected level, while zone press left good results, but it wasn't used enough. On their half of the court besides man-to-man play, RSD was with lower five playing zone defense in order to lower the domination of Partisan's centre. Zone defense was efficient two times, played five times and therefore Partisan quickly gave up from this defense system. (Table 10)

Comparing defensive parameters from Table 9 and Table 10 it can be concluded that RSD achieved general efficiency in their average level. On the other

hand, Partisan has outreached its own general defense efficiency for 13%. Partisan has achieved high percentage of general efficiency thanks to great defense against fast break because it stopped 16 out of 19 fast breaks (84.2%), and had than took seven steals. On the other hand, RSD defense against fast break was 64.7% or 11 successful defenses in relation to 17 attempts. If defense system variables on general level are observed it is visible that Partisan was more aggressive, achieving more fouls but more steals as well, while both teams have almost the same number of steals after shot and not gained balls after shot.

Critical moment (CM) at the game was happened in the last quarter, when Partisan defense received only three points. With aggressive man-to-man defense, they brought insecurity into RSD offense, which ended with timeouts for attack or with long distance shots. In this way, Partisan made great advantage of 17:9 in the last quarter and deservedly won the Radivoj Korac Cup.

Table 10. Representation of certain types of defense, their efficiency, steals after shot, not gained balls from an opponent after shot, steals and number of fouls.

Defense type	PARTISAN (64)						RED STAR DIVA (51)					
	Z(No./%)	E(No./%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF	Z(No./%)	E(No./%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF
ČČ	64/74.4	43/67.2	22	4	17	15	44/52.4	31/70.5	16	2	12	9
PČČ	1/1.2	1/100	0	0	1	0	13/15.5	7/54	3	0	1	1
ZP							5/6	4/80	1	0	3	0
ZO	1/1.2	0/0					5/6	2/40	1	1	2	2
MA	1/1.2	1/100	0	0	1	0						
OKN	19/22	16/84.2	1	0	7	3	17/20.1	11/64.7	1	0	3	3
UO	86/100	61/71	23	4	26	18	84/100	55/65.5	22	3	21	15

Summing the data from all the games, table 11 has been made, from which we can see that the most common defense at the Cup was **man-to-man**

defense and this defense is as basic defense type, expected choice of Serbian coaches.

Table 11. Representation of certain types of defense, their efficiency, steals after shot, not gained balls from an opponent after shot, steals and number of fouls on all Radivoj Korac Cup games

RADIVOJ KORAC CUP						
Defense type	Z(No./%)	E(No./%)	OL/Š	NL/Š	OL	BF
ČČ	596 или 48.93%	350 или 58.70%	169	50	138	119
PČČ	218 или 17.89%	147 или 67.30%	51	15	63	42
ZP	13 или 1.06%	9 или 69.20%	4	2	4	1
ZO	92 или 7.55%	49 или 53.26	21	12	21	19
MA						
OKN	60 или 4.92%	31 или 51.66%	6	9	19	12
UO	239 или 19.62%	140 или 58.79%	25	9	35	73
YO	1218 или 100%	59.60%	276	97	280	266

Pressing was most used as means of change of rhythm, than zone defense and in the end Zone press, even though with this system the best efficiency was achieved during the tournament. Consequence of low representation of this defense is relatively quick adaptation of attack on this kind of defense. That is why this type was used as a surprising moment for opponent team and that is the reason of high percentage of efficiency. Zone defense is third by the representation and it was used usually when defending team was individually more inferior to the team that attacks.

Combining defense wasn't used. Match-up defense showed low efficiency what is the reason of low representation. Fast break defense shows that on tournament easy won points were not allowed, and about that witness the relation of representation and the number of made fouls. Generally, it is shown that experts that work in Serbian basketball take care of collective defense and that it was thoroughly prepared for finals of Radivoj Korac Cup about what witnesses general efficiency of defense.

CONCLUSION

In this paper, collective defense in Radivoj Korać Cup held in Nis in 2012 year, has been analyzed. All games played at the tournament have been monitored and the aim was to detect types of played defenses, their frequency and efficiency, in other words, an attempt on overlook what has been achieved with particular type of defense.

The most common defense on this tournament was man-to-man defense. Relatively large use had also the pressing defense, while zone defense and Zone press were used to a lesser extent. Match-up defense was used in very least extent, while combined defense was not used at all. That shows that coaches determined to use basic open and aggressive defenses, especially in situations when individual qualities of players were similar. The low representation of match-up defense and omission of combined defenses is probably the consequence of lack of time needed for improvement of such defenses, as well as, constant from season to season, big changes in the team. Very rare are the teams that can for the next season keep, the good number of players, especially the very good ones.

With data analysis, it can be determined that the team that had the better general successfulness percentage, was winning the game. Nevertheless, it happened that one team defense had higher general successfulness percentage than the other team defense, and to lose the game, what was the case with Vojvodina Srbijagas vs. Radnicki, where Vojvodina lacked realization in attack.

Partisan showed the biggest variety of defense type's use. They have been adjusting the defense type according to the characteristics of the opponent, whilst taking care of capabilities and skills of their own players. That indicates high-developed technically tactical skills and energy motor players skills, as well as, coaches right decision in choosing the defense tactics.

While monitoring the games there was the impression that players on outside positions contributed more to defense efficiency, while internal positions players showed decreased mobility in defense. That indicates the need to practice the agility of internal positions players more in order to rise up the level of aggression in defense, and what is more, the game in attack would be more attractive.

REFERENCES

1. Vesković, M., i Jakovljević, S. (2000). 27. prvenstvo Evrope za košarkašice, Poljska 1999 [27th Women European Basketball Championship, Poland 1999. In Serbian]. *Fizička kultura*, 54(1-4), 80-87.
2. Wooden, J.R. (1998). *Practical modern basketball (3rd edition)*. San Francisco: Benjamin Cummings.
3. Jakovljević, S., i Popov, M. (2001). 28. prvenstvo Evrope za košarkašice, Francuska 2001 [28th Women European Basketball Championship, France 2001. In Serbian]. *Fizička kultura*, 55(1-4), 138-145.
4. Karalejić, M., & Jakovljević, S. (2008). *Teorija i metodika košarke* [Theory and methodic of basketball. In Serbian]. Beograd: FSFV.
5. Karalejić, M., & Jakovljević, S. (2001): *Osnove košarke*. [Fundamentals of basketball. In Serbian]. Beograd: FSFV i VTŠ.
6. Knight, B., & Newell, P. (1986a): *Basketball Vol 1*. Seamor: Graessle Mercer Co.
7. Knight, B., & Newell, P. (1986b): *Basketball Vol 2*. Seamor: Graessle Mercer Co.
8. Official Basketball Rules 2012 (07.05.2012). Inside FIBA. Retrieved 5.02.2013. from <http://www.fiba.com>.
9. Pešić, S. (1997). *Odbrana „čovjek na čoveka”* [Man to man defense. In Serbian]. (Unpublished bachelor thesis, University of Belgrade). Beograd: FSFV.
10. Stefanović, Đ., Jakovljević, S., & Janković, N. (2010). *Tehnologija pripreme sportista* [Tech-

- nology of athletes' preparation. In Serbian]. Beograd: FSFV.
11. Trninić, S. (1996). Analiza i učenje košarkaške igre [Analysis and learning the game of basketball. In Croatian]. Pula: VIKTA.
 12. Trninić, S., & Dizdarević, D. (2000). System of the performance evaluation criteria weighted per positions in the basketball game. *Collegium Anthropologicum*, 24(1), 217-234.
 13. Trninić, S., Karalejić, M., Jakovljević, S., & Jelaska, I. (2010). Structural analysis of knowledge based on specific attributes of the game of basketball. *Physical culture*, 64(2), 22-41.
 14. Hajnal, L. (1990). *Košarka, savremeni model igre* [Basketball, modern model of games. In Serbian-Croatian]. Novi Sad: OKO.

Received: 05.10.2012.

Accepted: 20.03.2013.